

A λP típusrendszer

λP : bevezetés

	absztrakció	arg.	erdm.	arg. $\Rightarrow$ erdm.
F_1	$\lambda x : A.E$	F	G	kifejezés $\Rightarrow$ kifejezés
F_2	$\Lambda \alpha.E$	τ	F	típus $\Rightarrow$ kifejezés
F_ω	$\Lambda \alpha.\tau$	τ'	τ''	típus $\Rightarrow$ típus
?				kifejezés $\Rightarrow$ típus

? $\equiv \lambda P \equiv F_1 +$ függő típusok

λP : szintaktika

Definíció. A λP típusrendszer szintaktikája

$\langle \text{típus} \rangle ::= \langle \text{alaptípus} \rangle$
| $(\langle \text{típus} \rangle \rightarrow \langle \text{típus} \rangle)$
| $(\Pi \langle \text{típusváltzó} \rangle : \langle \text{típus} \rangle . \langle \text{típus} \rangle)$

$\langle \lambda\text{-kifejezés} \rangle ::= \langle \text{váltzó} \rangle$
| $(\lambda \langle \text{váltzó} \rangle : \langle \text{típus} \rangle . \langle \lambda\text{-kifejezés} \rangle)$
| $(\langle \lambda\text{-kifejezés} \rangle \langle \lambda\text{-kifejezés} \rangle)$

$\Pi x : A.B$: változótól függő és típust adó absztrakció
függő típus: a B típus függ az x változótól, x hatóköre B
ha $x \notin B$, akkor $\Pi x : A.B \equiv A \rightarrow B$

Definíció. A λP típusrendszer következtetései

$\Gamma \vdash wf$ *a Γ jól formált környezet*
 $\Gamma \vdash A$ *a Γ környezetben az A jól formált típus*
 $\Gamma \vdash E : A$ *a Γ környezetben az E kifejezés típusa A*

λP : következtetési szabályok

$$\frac{}{\emptyset \vdash \text{wf}} \text{ (ENV } \emptyset) \qquad \frac{\Gamma \vdash A \quad x \notin \text{dom}(\Gamma)}{\Gamma, x : A \vdash \text{wf}} \text{ (ENV } x)$$

$$\frac{\Gamma \vdash \text{wf}, A \in T_K}{\Gamma \vdash A} \text{ (TYPE } T_K) \qquad \frac{\Gamma, x : A \vdash B}{\Gamma \vdash \Pi x : A. B} \text{ (TYPE } \Pi)$$

$$\frac{\Gamma', x : A, \Gamma'' \vdash \text{wf}}{\Gamma', x : A, \Gamma'' \vdash x : A} \text{ (VAL } x) \qquad \frac{\Gamma, x : A \vdash E : B}{\Gamma \vdash \lambda x : A. E : \Pi x : A. B} \text{ (VAL } \lambda \Pi)$$

$$\frac{\Gamma \vdash E : \Pi x : A. B \quad \Gamma \vdash F : A}{\Gamma \vdash E F : B [x := F]} \text{ (VAL APPL } \Pi)$$

λP : operációs szemantika

$E \equiv \lambda x : A. E : \Pi x : A. B$ és $F : A$

$E F \equiv (\lambda x : A. E) F \rightarrow_{\beta} E[x := F] : B[x := F]$

Lemma. β -redukció típuszabálya

Ha $\lambda x : A. E : \Pi x : A. B$, $FV(F) \subseteq FV(E[x := F])$ és $FV(F) \subseteq FV(B[x := F])$, akkor

$$\frac{\Gamma \vdash (\lambda x : A. E) F : B[x := F]}{\Gamma \vdash E[x := F] : B[x := F]} \text{ (CONV } \beta_{\Pi})$$

Tétel. A normalizálás tétele

A λP típusrendszerben minden jól típusozott λ -kifejezésnek van normálformája.

Tétel. I. Church-Rosser-tétel

Ha az $E : A$ jól típusozott kifejezésre $E : A \rightarrow_* E_1 : A$ és $E : A \rightarrow_* E_2 : A$, akkor létezik egy olyan $F : A$ kifejezés, amelyre $E_1 : A \rightarrow_* F : A$ és $E_2 : A \rightarrow_* F : A$.

λP : példák

$List_{Int}^{(n)}$

`nil` : $List_{Int}^{(0)}$

`cons` : $\prod n : Nat. Int \rightarrow List_{Int}^{(n)} \rightarrow List_{Int}^{(succ\ n)}$

`head` : $\prod n : Nat. List_{Int}^{(succ\ n)} \rightarrow Int$

`tail` : $\prod n : Nat. List_{Int}^{(succ\ n)} \rightarrow List_{Int}^{(n)}$

$\left. \begin{array}{l} \text{head nil} \\ \text{tail nil} \end{array} \right\} \Rightarrow 0 = \text{succ } n \Rightarrow \text{típushiba}$

`null` $\equiv$ `iszero` n

λP : példák

$List_A^{(n)}$

$nil \equiv \text{pair true true} : List_A^{(0)}$

$\text{cons} \equiv \lambda n : Nat. \lambda x : A. \lambda y : List_A^{(n)}. \text{pair false (pair } x y)$

$\text{cons} : \Pi n : Nat. A \rightarrow List_A^{(n)} \rightarrow List_A^{(succ\ n)}$

$\text{cons } 2 \equiv$

$(\lambda n : Nat. \lambda x : A. \lambda y : List_A^{(n)}. \text{pair false (pair } x y))\ 2 \rightarrow$

$(\lambda x : A. \lambda y : List_A^{(n)}. \text{pair false (pair } x y))\ [n := 2] \equiv$

$\lambda x : A. \lambda y : List_A^{(2)}. \text{pair false (pair } x y)$

$\text{cons } 2 : (A \rightarrow List_A^{(n)} \rightarrow List_A^{(succ\ n)})\ [n := 2] \equiv$

$A \rightarrow List_A^{(2)} \rightarrow List_A^{(3)}$

λP : példa

$F : \Pi n : \text{Nat}. \text{List}_{\text{Nat}}^{(n)}$

$F\ 0 = []$

$F\ 1 = [1]$

$F\ 2 = [1, 2]$

$F\ 3 = [1, 2, 3]$

...

plus $n = a_1 + a_2 + \dots + a_n$

plus 2 : $\text{Nat} \rightarrow \text{Nat} \rightarrow \text{Nat}$

plus 3 : $\text{Nat} \rightarrow \text{Nat} \rightarrow \text{Nat} \rightarrow \text{Nat}$

...

plus n : $\text{Nat}^n \rightarrow \text{Nat}$

tehát

plus : $\Pi n : \text{Nat}. \text{Nat}^n \rightarrow \text{Nat}$

Függő típusok a programozásban

Függő típusok: a *Vec* (induktív) típuscsalád

Induktív típuscsaládok $\Rightarrow$ polimorfikus adattípusok indexelése
azaz: strukturális invariáns tulajdonságok leírása

A *Vec* típuscsalád:

$vnil : \prod \tau :: *. Vec\ 0\ \tau$

$vcons : \prod n : Nat. \prod \tau :: *. \tau \rightarrow Vec\ n\ \tau \rightarrow Vec\ (succ\ n)\ \tau$

$n \in Nat$: index, a vektor alakja (mérete)

$$\frac{n : Nat \quad \tau :: *}{Vec\ n\ \tau :: *}$$

$$\frac{0 : Nat \quad \tau :: *}{vnil : Vec\ 0\ \tau}$$

$$\frac{y : \tau \quad ys : Vec\ n\ \tau}{vcons\ y\ ys : Vec\ (succ\ n)\ \tau}$$

$Vec : Nat \rightarrow * \Rightarrow * ?$

Függő típusok: a λP bővítései

Definíció. A λP típusrendszer szintaktikájának bővítése

$\langle \text{fajta} \rangle ::= *$
 $/ (\Pi \langle \text{változó} \rangle : \langle \text{típus} \rangle . \langle \text{fajta} \rangle)$

Definíció. A λP típusrendszer szabályainak bővítése

$$\frac{\Gamma \vdash \text{wf}}{\Gamma \vdash *} \text{ (KIND } *) \qquad \frac{\Gamma, x : \tau \vdash K}{\Gamma \vdash \Pi x : \tau. K} \text{ (KIND } \Pi)$$

$$\frac{\Gamma \vdash \tau :: \Pi x : \tau. K \quad \Gamma \vdash E : \tau}{\Gamma \vdash \tau E :: K[x := E]} \text{ (KIND APPL}_{\Pi}$$

$\Pi x : \tau. K$: a típuscsalád típusa (fajtája), az x változó értékeinek applikációjával adható meg

$\text{Vec} : \Pi n : \text{Nat}. * \Rightarrow *$, $\text{Vec } n : * \Rightarrow *$, $\text{Vec } n \tau : *$

Függő típusok: case-elemzések

$ys : Vec\ 0\ \tau$	
$vnil_Y : Vec\ 0\ Y$	$\tau = Y, ys = vnil$
$vcons_{m,Y} y' ys' : Vec\ (succ\ m)\ Y$	$0 \neq (succ\ n)$
$ys : Vec\ 1\ \tau$	
$vnil_Y : Vec\ 0\ Y$	$0 \neq 1$
$vcons_{m,Y} y' ys' : Vec\ (succ\ m)\ Y$	$\tau = Y, m = 0,$ $y' : \tau, ys' : Vec\ 0\ \tau,$ $ys = vcons_{0,\tau} y' vnil_\tau$
...	
$ys : Vec\ (succ\ n)\ \tau$	
$vnil_Y : Vec\ 0\ Y$	$0 \neq succ\ n$
$vcons_{m,Y} y' ys' : Vec\ (succ\ m)\ Y$	$\tau = Y, m = n,$ $y' : \tau, ys' : Vec\ n\ \tau,$ $ys = vcons_{n,\tau} y' ys'$

Függő típusok: `vzip`

`vzip`: vektorok párjainak leképezése párok vektoraira

$$\frac{xs : Vec_{\tau'} \quad ys : Vec_{\tau''}}{vzip\ xs, ys : Vec_{\tau' \times \tau''}}$$

$$\frac{n : Nat \quad xs : Vec\ n\ \tau' \quad ys : Vec\ n\ \tau''}{vzip\ xs, ys : Vec\ n\ (\tau', \tau'')}$$

```
vzip : Π n : Nat. Vec n τ' → Vec n τ'' → Vec n (τ', τ'')
vzip xs ys ≡ case (xs, ys) {
  vzip (vnil           , vnil)           →β vnil
  vzip ((vcons x xs), (vcons y ys)) →β
    vcons (x, y) (vzip xs ys)
}
```

Függő típusok: `vhead` és `vtail`

`vhead`: a vektor fejeleme, `vtail`: a vektor maradék része

$$\frac{ys : \mathit{Vec} (\mathit{succ} \ n) \ \tau}{\mathit{vhead} \ ys : \tau}$$

$$\frac{ys : \mathit{Vec} (\mathit{succ} \ n) \ \tau}{\mathit{vtail} \ ys : \mathit{Vec} \ n \ \tau}$$

$\mathit{succ} \ n \neq 0 \Rightarrow ys \neq \mathit{nil}$

Nincs n , amelyre $((\mathit{vhead} \ n \ \tau) \ \mathit{vnil})$ és $((\mathit{vtail} \ n \ \tau) \ \mathit{vnil})$ jól típusozott

$\mathit{vhead} : \Pi n : \mathit{Nat}. \mathit{Vec} (\mathit{succ} \ n) \ \tau \rightarrow \tau$

$\mathit{vtail} : \Pi n : \mathit{Nat}. \mathit{Vec} (\mathit{succ} \ n) \ \tau \rightarrow \mathit{Vec} \ n \ \tau$

$$\mathit{vhead} \ ys \equiv \text{case } ys \{ \\ \quad \mathit{vhead} (\mathit{vcons} \ x \ xs) \rightarrow x \\ \}$$
$$\mathit{vtail} \ ys \equiv \text{case } ys \{ \\ \quad \mathit{vtail} (\mathit{vcons} \ x \ xs) \rightarrow xs \\ \}$$

Függő típusok: vappend

vappend: vektorok összefűzése

$$\frac{n : \text{Nat} \quad m : \text{Nat} \quad xs : \text{Vec } n \ \tau \quad ys : \text{Vec } m \ \tau}{\text{vappend } xs \ ys : \text{Vec } (\text{add } n \ m) \ \tau}$$

vappend : $\prod n : \text{Nat} . \prod m : \text{Nat} . \text{Vec } n \ \tau \rightarrow \text{Vec } m \ \tau \rightarrow$
 $\text{Vec } (\text{add } n \ m) \ \tau$

vappend $xs \ ys \equiv \text{case } xs \ \{$
  vappend [] $ys \rightarrow_{\beta} ys$
  vappend (vcons $x' \ xs'$) $ys \rightarrow_{\beta} \text{vcons } x' \ (\text{vappend } xs' \ ys)$
 $\}$

Függő típusok: `length` és `map`

`length`: vektor hossza, `map`: vektorok leképezése

$$\frac{n : \text{Nat} \quad ys : \text{Vec } n \ \tau}{\text{length } ys : \text{Nat}}$$

$$\frac{n : \text{Nat} \quad f : \tau' \rightarrow \tau'' \quad xs : \text{Vec } n \ \tau'}{\text{map } f \ xs : \text{Vec } n \ \tau''}$$

`length` : $\prod n : \text{Nat}. \text{Vec } n \ \tau \rightarrow \text{Nat}$

`length xs` $\equiv$

`length xs` $\rightarrow_{\beta}$ `n`

`map` : $\prod n : \text{Nat}. (\tau' \rightarrow \tau'') \rightarrow \text{Vec } n \ \tau' \rightarrow \text{Vec } n \ \tau''$

`map f xs` $\equiv$ case `xs` {

`map f vnil` $\rightarrow_{\beta}$ `vnil`

`map f (vcons x xs)` $\rightarrow_{\beta}$ `vcons (f x) (map f xs)`

}

Függő típusok: a *Fin* (induktív) típuscsalád

Fin n: megszámlálható típus, pontosan *n* elem

$$\frac{n : \text{Nat}}{\text{Fin } n :: \star} \quad \frac{n : \text{Nat}}{\text{fzero} : \text{Fin } (\text{succ } n)} \quad \frac{i : \text{Fin } n}{\text{fsucc } i : \text{Fin } (\text{succ } n)}$$

$\text{fzero} : \prod n : \text{Nat}. \text{Fin } (\text{succ } n)$

$\text{fsucc} : \prod n : \text{Nat}. \text{Fin } n \rightarrow \text{Fin } (\text{succ } n)$

	<i>Fin 0</i>	
$\text{fzero}_n :$	$\text{Fin } (\text{succ } n)$	$0 \neq (\text{succ } n)$
$\text{fsucc}_{n,j} :$	$\text{Fin } (\text{succ } n)$	$0 \neq (\text{succ } n)$

Fin 0 $\equiv$ *Absurd*

Függő típusok: a *Fin* (induktív) típuscsalád

	<i>Fin 1</i>	
$fzero_n$:	$Fin (\text{succ } n)$	$n = 0, 1 = \text{succ } 0 \Rightarrow fzero_0 : Fin 1$
$fsucc_{n,j}$:	$Fin (\text{succ } n)$	$n = 0, j : Fin 0 \Rightarrow Fin 0 = \emptyset$

Fin 1 $\equiv$ *Unit*

	<i>Fin 2</i>	
$fzero_n$:	$Fin (\text{succ } n)$	$n = 1, 2 = \text{succ } 1 \Rightarrow fzero_1 : Fin 2$
$fsucc_{n,j}$:	$Fin (\text{succ } n)$	$n = 1, j : Fin 1, j = fsucc_1 fzero_0$

Fin 2 $\equiv$ *Bool*

Függő típusok: a *Fin n* elemei

$fz \equiv fz_{zero}$

$fs \equiv fs_{succ}$

<i>Fin 0</i>	$\emptyset$			
<i>Fin 1</i>	fz_0			
<i>Fin 2</i>	fz_1	$fs_1 fz_0$		
<i>Fin 3</i>	fz_2	$fs_2 fz_1$	$fs_2 (fs_1 fz_0)$	
<i>Fin 4</i>	fz_3	$fs_3 fz_2$	$fs_3 (fs_2 fz_1)$	$fs_3 (fs_2 (fs_1 fz_0))$
...				

- Minden n -re az fs_{succ} beépíti a teljes *Fin n*-t a *Fin (succ n)*-be
- fz_{zero} olyan elemet hoz létre, amely nincs benne *Fin n*-ben

Függő típusok: a *Vec* és *Fin* együttes alkalmazása

vec-elem: a vektor *i*. eleme

$$\frac{xs : Vec\ n\ \tau \quad i : Fin\ n}{vec\text{-elem}\ xs\ i : \tau}$$

A *Vec n τ* és *Fin n* típusok biztosítják, hogy az *i*. elem mindig a vektorban van

```
vec-elem xs i ≡ case xs {  
  vec-elem vnil i           → ()  
  vec-elem (vcons y ys) i  → {  
    vec-elem (vcons y ys) case i {  
      vec-elem (vcons y ys) fzero       → y  
      vec-elem (vcons y ys) (fsucc i)  → vec-elem ys i  
    }  
  }  
}
```

Függő típusok: a *Btree* (induktív) típuscsalád

Kiegyensúlyozott fa, 2^n elemmel

$$\frac{n : \text{Nat} \quad \tau :: \star}{\text{Btree } n \tau :: \star}$$

$$\frac{0 : \text{Nat} \quad \tau :: \star}{\text{leaf} : \text{Btree } 0 \tau}$$

$$\frac{t_1 : \text{Btree } n \tau \quad t_2 : \text{Btree } n \tau}{\text{node } t_1 t_2 : \text{Btree } (\text{succ } n) \tau}$$

A λP típusrendszer általánosításai

λP : λP -ből CC -be

$$F_1 \rightsquigarrow \lambda P$$

$$F_2 \rightsquigarrow \lambda P_2$$

...

$$F_\omega \rightsquigarrow CC$$

$$\lambda P: A \rightarrow B \equiv \Pi x : A. B$$

$$\lambda P_2: \forall \alpha. B \equiv \Pi \alpha :: \star. B$$

CC : „konstrukciók kalkulusa”

Típusrendszerek egységes leírása

Egységes leírás: fajták típusai

Vezessük be fajta típusának fogalmát:

$$\begin{aligned} \langle \text{fajta típusa} \rangle & ::= \square \\ \langle \text{fajta} \rangle & ::= * \\ & \quad / \quad (\langle \text{fajta} \rangle \Rightarrow \langle \text{fajta} \rangle) \end{aligned}$$

Ekkor $*$ :: $\square$ és $K \Rightarrow L$ :: $\square$

$A \rightarrow B \equiv \Pi x : A.B$ ha $x \notin FV(B)$ mintájára:

$\Pi \alpha :: K.L$: fajtaabsztrakció, α : változó, L : törzs (hatáskör)

$K \Rightarrow L \equiv \Pi \alpha :: K.L$ ha $\alpha \notin FTV(L)$

$(\Pi \alpha :: K.L) :: \square$

$(\Pi \alpha :: K.L) \tau \equiv L [\alpha := \tau]$: fajtaapplikáció (β -redukció)

Egységes leírás: az F_ω típusrendszer módosítása

Definíció. Az F_ω típusrendszer módosított szintaktikája

$$\begin{aligned} \langle \text{fajta} \rangle & ::= * :: \square \\ & / (\Pi \langle \text{típusváltozó} \rangle :: \langle \text{fajta} \rangle . \langle \text{fajta} \rangle) \end{aligned}$$

A fajtaabsztrakció változója egy típusváltozó

$$\frac{\Gamma \vdash wf}{\Gamma \vdash * :: \square} \text{ (KIND } *) \qquad \frac{\Gamma, \alpha :: K \vdash L :: \square}{\Gamma \vdash \Pi \alpha :: K.L :: \square} \text{ (KIND } \Rightarrow)$$

$$\frac{\Gamma, \alpha :: K \vdash \tau :: L \quad \Gamma \vdash K :: \square}{\Gamma \vdash \Lambda \alpha :: K.\tau :: \Pi \alpha :: K.L} \text{ (TYPE } \Lambda)$$

$$\frac{\Gamma \vdash \tau' :: \Pi \alpha :: K.L \quad \Gamma \vdash \tau'' :: K}{\Gamma \vdash \tau' \tau'' :: L [\alpha := \tau'']} \text{ (TYPE APPL)}$$

Egységes leírás: szintaktika

változók = típusváltozók: pszeudo-kifejezések

$$\mathcal{T} ::= V \mid \mathcal{S} \mid \mathcal{T} \mathcal{T} \mid \lambda V : \mathcal{T} . \mathcal{T} \mid \Pi V : \mathcal{T} . \mathcal{T}$$

ahol

V : a változók halmaza

$\mathcal{S}$: (kifejezéseket) osztályozó halmaz, $\mathcal{S} = \{\star, \square\}$

$A, B, \dots, E, F, \dots$: tetszőleges pszeudo-kifejezések

$x, y, \dots$: tetszőleges változók

Példák:

$E : \square$ – az E egy fajtakifejezés

$E : K$ és $K : \square$ – az E egy típuskifejezés

$E : A$, $A : K$ és $K : \square$ – az E egy kifejezés

Egységes leírás: típuskörnyezet

Definíció. A típuskörnyezet szintaktikája

Legyen $\Gamma \subset \mathcal{G}$, ahol

$$\begin{array}{l} \mathcal{G} ::= \emptyset \\ \quad | \quad \mathcal{G}, V : \mathcal{T}, \end{array}$$

ha $v_1 : A_1, v_2 : A_2 \in \mathcal{G}, v_i \in V, A_i \in \mathcal{T}$, akkor $v_1 \neq v_2$.

Az $x : A$ ($A \in \mathcal{T}$) párok deklarációk, és Γ egy rendezett lista:

$$\begin{array}{l} \text{ha } \Gamma = \{x_1 : A_1, x_2 : A_2, \dots, x_n : A_n\}, \\ \text{akkor } \Gamma, y : B = \{x_1 : A_1, x_2 : A_2, \dots, x_n : A_n, y : B\} \end{array}$$

bővítés, kiolvasás csak a lista elejéről:

$$\begin{array}{l} \Gamma = \{nil, \alpha : \star, x : \alpha\} \\ \Gamma = \{nil, x : \alpha, \alpha : \star\} \text{ (nem állítható elő)} \end{array}$$

Egységes leírás: következtetések

Egyetlen és nagyon egyszerű következtetési forma:

Definíció. *A következtetések*

$\Gamma \vdash A : B$ a Γ környezetben az A kifejezés típusa B

Példák:

ha $\Gamma \vdash A : B$, $B \in \mathcal{S}$, akkor A egy típus

ha $B \equiv \star$, akkor az A egy típus és egy kifejezésnek a típusa

ha $B \equiv \square$, akkor az A egy típus típusa, vagyis fajta

Egységes leírás: típuszabályok

$$\frac{\Gamma \vdash \text{wf}}{\Gamma \vdash \star} \text{ (KIND } \star) \quad \Longrightarrow \quad \frac{}{\emptyset \vdash \star :: \square} \text{ (AXIOM)}$$

$$\frac{\Gamma \vdash K \quad \Gamma \vdash L}{\Gamma \vdash K \Rightarrow L} \text{ (KIND } \Rightarrow) \quad \Longrightarrow$$

$$\frac{\Gamma \vdash K :: \square \quad \Gamma, \alpha :: K \vdash L :: \square}{\Gamma \vdash \Pi \alpha :: K.L :: \square} \text{ (KIND } \Rightarrow')$$

$$\frac{\Gamma, \alpha :: K \vdash \tau :: \star}{\Gamma \vdash \forall \alpha :: K. \tau :: \star} \text{ (TYPE } \forall) \quad \text{és } \forall \alpha :: K. \tau \equiv \Pi \alpha :: K. \tau \Longrightarrow$$

$$\frac{\Gamma \vdash K :: \square \quad \Gamma, \alpha :: K \vdash \tau :: \star}{\Gamma \vdash \Pi \alpha :: K. \tau :: \star} \text{ (TYPE } \forall')$$

Egységes leírás: típuszabályok

$$\frac{\Gamma \vdash \tau' :: \star \quad \Gamma \vdash \tau'' :: \star}{\Gamma \vdash \tau' \rightarrow \tau'' :: \star} \text{ (TYPE } \rightarrow \text{)}$$

és $\tau' \rightarrow \tau'' \equiv \Pi x : \tau'. \tau''$, ha $x \notin FV(\tau'')$ $\implies$

$$\frac{\Gamma \vdash \tau' :: \star \quad \Gamma, x : \tau' \vdash \tau'' :: \star}{\Gamma \vdash \Pi x : \tau'. \tau'' :: \star} \text{ (TYPE } \rightarrow' \text{)}$$

Összesítve:

$$\frac{\Gamma \vdash A : s_1 \quad \Gamma, x : A \vdash B : s_2}{\Gamma \vdash \Pi x : A. B : s_2} \text{ (RULE TYPE } (s_1, s_2))$$

ahol $(s_1, s_2) \in \{(\square, \square), (\square, \star), (\star, \star)\}$

Egységes leírás: típuszabályok

$$\frac{\Gamma', \alpha :: K, \Gamma'' \vdash \text{wf}}{\Gamma', \alpha :: K, \Gamma'' \vdash \alpha :: K} \text{ (TYPE } \alpha) \implies \frac{\Gamma, \alpha :: K \vdash \text{wf}}{\Gamma, \alpha :: K \vdash \alpha :: K} \text{ (TYPE } \alpha')$$

$\implies$

$$\frac{\frac{\Gamma \vdash K \quad \alpha \notin \text{dom}(\Gamma)}{\Gamma, \alpha :: K \vdash \text{wf}} \text{ (ENV } \alpha)}{\Gamma, \alpha :: K \vdash \alpha :: K} \text{ (TYPE } \alpha) \implies \frac{\Gamma \vdash K \quad \alpha \notin \text{dom}(\Gamma)}{\Gamma, \alpha :: K \vdash \alpha :: K}$$

Egységes leírás: típuszabályok

$$\frac{\Gamma', X :: \tau, \Gamma'' \vdash \text{wf}}{\Gamma', X :: \tau, \Gamma'' \vdash X :: \tau} \text{ (VAL } x) \quad \Longrightarrow \quad \frac{\Gamma, X :: \tau \vdash \text{wf}}{\Gamma, X :: \tau \vdash X :: \tau} \text{ (VAL } x') \quad \Longrightarrow$$

$$\frac{\frac{\Gamma \vdash \tau :: * \quad x \notin \text{dom}(\Gamma)}{\Gamma, X :: \tau \vdash \text{wf}} \text{ (ENV } x)}{\Gamma, X :: \tau \vdash X :: \tau} \text{ (VAL } x) \quad \Longrightarrow \quad \frac{\Gamma \vdash \tau :: * \quad x \notin \text{dom}(\Gamma)}{\Gamma, X :: \tau \vdash X :: \tau}$$

Összesítve:

$$\frac{\Gamma \vdash A : s \quad x \notin \text{dom}(\Gamma)}{\Gamma, X : A \vdash X : A} \text{ (RULE START)}$$

ahol $s \in \{\square, *\}$